

Undervisningsplan aug. 2023- maj 2024

Oprettet: juni 2023 Senest revideret: 30. april 2024

Rybners HTX, Psykologi C1 Lærer: Mette Lolk

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Tema 0	Hvad er psykologi?
Tema 1	Hvordan bliver du påvirket af kulturen?
Tema 2	Hvordan fungerer din hjerne?
Tema 3	Hvordan er du blevet til dig?
Tema 4	Hvordan påvirkes du af andre?

I beskrivelsen af de enkelte forløb herunder er angivet litteratur i bøgerne:

- *Fra celle til selfie (CS)*, Ravn og Wolf, ebog, Systime
- *Psykologiens veje (PV)*, Ole Schultz Larsen, ebog, Systime
- Elementær Psykologi, af Thomas Nielsen, Frydenlund, side 114-115 om coping (pdf)
- *Undersøgelser i psykologi, (US)*, Charlotte T. Jensen, Katrine Quorning, ebog, Systime
- *Grundlæggende psykologi og socialpsykologi (GP)*, ganske få sider er herfra

Al uddannelsestid i beskrivelserne herunder er angivet i *moduler á 45 minutter*

Tema 0: Hvad er psykologi?

Kernestof

- Forskellige psykologiske perspektiver
- Psykologifagets forskningsmetode
- Forskellen på hverdagspsykologi og videnskabelig psykologi,

Indhold:

- PV, Kap. 4, *Køn og kønsforskelle* (11 sider), til og med *To køn mange køn*, <https://psykveje.systime.dk/?id=p4798>
- Videoklip om forskelle på mænd og kvinder i kriminalitetsstatistikkerne (2 min./ 1/2 side): <https://www.youtube.com/watch?v=dG5GEcFQEk8&t=120s>
- Videnskab.dk: *Ikke alle er "hankøn" eller "hunkøn"* (3 sider)
- Diskussion: kønsforskelle og arv/miljø
- PV kap. 1, *Hvad er psykologi* (1 side), <https://psykveje.systime.dk/?id=p5769>
- Korrelation og kausalitet (1 side), <https://www.youtube.com/watch?v=RPXI-zT-i7I> (Forskerzonen, Maja Thiele, *Maja forklarer Frida om korrelation og kausalitet*)
- US kap. 1.1+ 1.2 + 1.3 om metode (4 sider), <https://undersogelseripsykologi.systime.dk/?id=p130>

Omfang Anvendt uddannelsestid: 6 lektioner, uge 33-34, ca. 22 sider

Tema 1: Hvordan bliver du påvirket af kulturen?

Kernestof:

- menneskets udvikling i et livslangt perspektiv, herunder betydningen af arv, miljø og kultur
- kommunikation i sociale sammenhænge og på digitale medier
- individuelle forskelle i livsstil og håndtering af udfordringer, herunder stress og coping

Indhold:

Postmoderne vilkår

- Den narcissistiske socialiseringstype CS s. 97-102 (6 sider)
- Giddens, reflektiv selvidentitet CS s. 103-108 (6 sider)
- Rasmus Willig, skærpet individuel konkurrence CS s. 111 (1 side)
- Øget selvoptagethed CS s. 115-118 (4 sider)

Anvendelse af begreber fra ovenstående på to dokumentarer:

- De perfekte piger (43 minutter ~ ca. 8 sider)
- Prinsesser fra blokken (afsnit 4) (30 minutter ~ ca. 6 sider)
<https://www.dr.dk/skole/samfundsfag/udskoling/prinsesser-fra-blokken#!/>

Stress og coping

- CS s. 130-139 (til og med "Find det ansigt der afviger fra de andre") = kap. 3.10 + 3.11 (7 sider)
- PV del af kap. 23, *Stress: Et samspil mellem ydre og indre faktorer* <https://psykveje.systime.dk/?id=p5573> (7 sider)(indtil IKKE incl. OAS)
- Coping: Elementær Psykologi, af Thomas Nielsen, Frydenlund, side 115-116 (1 side)
- Flowteorien, PV kap. 31, afsnittet "Motivation", underafsnittet "Flowteorien" (1 s.)
- De 6 Guldkorn (stress og arbejdsmiljø) (1 side)
- Zahariae om stress: <https://vimeo.com/25400465>
- *Din Hjärna, Stress (1)*, SVT1 2019 (59 min., 11 sider)
<https://hval.dk/mitcfu/materialeinfo.aspx?mode=2&page=1&pageSize=6&search=titel:%20Stress&orderby=title&SearchID=f05bbdf6-3859-4e50-9353-d3b559616afc&index=1>

Omfang: 4 uger á 3 lektioner, uge 34- 39 (studietur i uge 37)
Ca. 60 sider

Tema 2: Hvordan fungerer din hjerne?

Kernestof:

Kognition og læring

- psykologiske, sociale, digitale og kulturelle forholds betydning for læring, motivation og hukommelse

perceptionens og tænkningens betydning for menneskets forståelse af sig selv og omverdenen

Indhold:

Tænkning, perception og hukommelse:

- **Intro til temaet:**
 - Intro til kognition: CS s. 234 (kap 6 første side) (1 side)
- **Hukommelse: CS kap. 6.3 og 6.4**
 - Fasemodellen: CS s. 261-266, kap. 6.4 (6 sider) (powerpoint incl. div små hukommelsesøvelser)
 - Læring og hukommelse: CS s. 250^{øverst} t.o.m. 251^{at styrke indlæringen} (1,5 side)
- **Opmærksomhed**
 - PV kap. 11, afsnittet *Opmærksomhed* (4 sider):
<https://psykveje.systime.dk/?id=p5238>
 - Opmærksomhed og multitasking: CS s. 251-253 (kap. 6.3 (fra "Multitasking til og med "Afbrydelser")) (1 side)
 - Video om multitasking (3 minutter ~1 side)
<https://www.youtube.com/watch?v=tMiyzuO1qMs>
 - Opmærksomhed og sociale medier: Psykologiens Veje, ebog, kapitel 20, afsnittet "*Mobilen og de sociale medier*", underafsnittet "*Mobilen derhjemme*" (ca. 2 sider)
 - Glemselskurven: CS s. 253-254 (Kap. 6.3 (fra "Repetetion t.o.m. "Nye netværk...")) (1 side)
 - DRexplainer om glemselskurven: https://www.dr.dk/drtv/se/explainer_-_din-hjerne-kan-traenes-til-at-glemme_197986 (ca. 1 side)
 - Kognitive skemaer (skémata, adaption, assimilation og akkomodation) CS s. 279-281 = kap. 6.7 (fra "Skematá t.o.m. "Akkomodation") (2 sider)
 - Øvelser til psykologi: chunking s. 24 + huske ordpar
 - CS 256-260 = kap. 6.3 (fra "Interferens og..." og resten af kapitlet), falsk hukommelse (4 sider)
 - Dales læringspyramide CS s. 255-256 t.o.m. Hjernen arbejder med forudsigelser (1 side)
 - Undersøgelser i psykologi: *Kan vi stole på øjenvidner*, kap. 3.2 (1 side)
 - *Kan man stole på hukommelsen*, DR-udsendelse, 40 minutter (om falske erindringer og vidner) (8 sider), bearbejdes som et eksamenssp.
- **Perception**
 - Gestaltlovene mm. CS s. 238-248 = kap. 6.2 (10 sider)

Læring

- **Intro:** CS s. 249-251 (kap. 6.3 fra start t.o.m. "forhindringer mod at lære") (3 sider)
- **Læringsteori**, gruppearbejde der kommer omkring **social læringsteori** og **indlært hjælpeløshed mm.**
 - kap. 6.5 afsnit "*Banduras sociale indlæringsteori*" (1 side på s. 274)

- PV kap. 9 *Social indlæringsteori* (Bobo-eksperimentet) + klip Bobodukkeforsøget <https://www.youtube.com/watch?v=zerCK0IRjp8> (ca. 3 sider)
- *Indlært hjælpeløshed* CS s. 285-286 = kap. 6.9 (2 sider) + GP side 66-67 (1 side)
- Kap. 6.3: Hvad fremmer og hvad forhindrer læring?
- CS kap. 6.5, afsnit "*Operant betingning*" samt "*Skinners fem konsekvenser*"

Motivation

1. Motivationsprocesser, PV kap. 13 "*Motivationsprocesser*" (3 sider)
2. Selvbestemmelsesteorien (Ryan og Deci, PV kap. 31, kap. *Motivation*, afsnit *Selvbestemmelsesteorien*) (ca. 2 sider)
3. TED-talk (Daniel Pink, *The Puzzle of Motivation*) (4 sider)

Omfang: Anvendt uddannelsestid: ca. uge 40- ca.50, ca. 30 lektioner ca. 70 sider

Tema 3: Hvordan er du blevet til dig?

Kernestof:

Udviklingspsykologi og personlighed

- identitet og personlighed
- menneskets udvikling, herunder betydningen af arv, miljø, køn og kultur
- tilknytning, sårbarhed og resiliens

Indhold:

Arv

- Intro: Øvelse, Hvem er du? fra Undersøgelser i psykologi s. 161-165, kultur og identitet (kollektivism og individualisme) (3 sider)
- Trækteori, big five (Psykologiens veje (=PV), kap. 18 afsnittene *Personlighedspsykologi + The big Five*) (2 sider)
- Menneskets dobbelthed: PV kap. 18, Den forsigtige og den risikovillige type og Menneskets dobbelthed afsnittet *Dobbeltheden i neuropsykologisk belysning* (2 sider)
- Artikler fra videnskab.dk: <https://videnskab.dk/kultur-samfund/skyldes-vores-personlighed-mest-natur-eller-kultur> og <https://videnskab.dk/sporg-videnskab/arv-og-miljo-psykologi-personlighed> (i alt ca. 5 sider)
- Personlighedstest <https://www.pjkg.dk/tests/personlighedstest-voksne/> (2 sider??)
- Dokumentar: Min indre kode, (52 minutter ~ ca 10 sider) med Lone Frank og arb.spm. incl. læse:
- Arv eller miljø? CS s.66-71 = kap. 2.3 (5 sider)

Miljø

- **Case Et uartigt barn**, BBC dok., afsnittet om Georgina (50 min. ~10 sider), teorien herunder anvendes til analyse af casen:
 - **Erikson** (fokus på de første faser) CS s. 32-39 = kap. 1.6 (6 sider) + **Marcia** (GP2 side 263-264) (2 sider), gruppearbejde med disse to teorier
 - **Winnicott, Harlow** (CS s. 24-27 = kap. 1.4) (4 sider) Temaaftenen, Hjernevask: Harlow, 15:36-30:00 (ca.) (~3 sider) + arbejdsspm.
 - **Kængurumetoden** (CS 30-31= et afsnit i kap. 1.5) (1 side), pararbejde
 - **Bowlby og Ainsworth** (PV, kap. 6, afsnittet John Bowlby og Mary Ainsworth) (ca. 4 sider)
 - Arbejdsspørgsmål til dokumentaren der kommer omkring ovennævnte incl. en posteropgave
- **Case: Lisbeth Zornig, Min barndom i helvede**, (58 min.~11 sider), teorien herunder anvendes til analyse:
 - **Omsorg og omsorgssvigt**, beskyttelsesfaktorer, De fire former f. omsorgssvigt CS s. 10-18 = kap. 1.1+1.2 (9 sider)
 - **Risiko og resiliens**: PV kap. 8 afsnittet Kauai-us (2 sider) <https://psykveje.systime.dk/?id=c11216>, (herunder kausalitet og korrelation)
 - **Mønsterbrud og social arv**, CS s. 148-155= kap. 4.1(8 sider)
 - **Forsvarsmekanismer** (CS s. 61 fra "Jeg ´ets forsvarsmekanismer") -66:Forsvarsmekanismer = afsnit i kap. 2.2) (5 sider)

- **Rutters undersøgelse** US i psyk. afsn.4.4 (3 sider)
- Arbejdsspørgsmål til dokumentaren der kommer omkring ovennævnte teori
- Kahoot som afrunding og rep.
- **Opdragelse:**
 - **Opdragelsesstile:** Baumrind, konsekvenser af de fire, CS s. 56-59 = afsn. 2.1 + *Arbejdsspørgsmål til afrunding* (3 sider)
 - **Belønning og straf, Skinner,** del af kap. 6.5, afsnittet "*Operant betingning (SRK-modellen)*" til og med afsn. "*Operant betingning hos mennesket*" (3 sider) + klip fra temaaftenen (mit cfu), Skinner 55:40-59 (~ca. 3 sider)

Omfang: Anvendt uddannelsestid: ca 24 lektioner (uge 2- 12) ca 100 sider

Tema 4: Hvordan påvirkes du af andre?

Kernestof:

Fagets metode (repetition fra tema 0)

Socialpsykologi:

- social adfærd, gruppepsykologiske processer og social indflydelse
- stereotyper, fordomme og diskrimination

Indhold:

- **Fagets metode,**
 - o <https://www.youtube.com/watch?v=RPXI-zT-i7I> (Maja forklarer Frida om forskellen på korrelation eller kausalitet) (rep. fra tema 0),
 - o US kap. 1 (pdf) om metode (rep. fra tema 0)
- **Introduktion** til socialpsykologien
 - o CS s. 146-147 intro til kap 4 (2 sider)
 - o Bobodukke-forsøget (PV kap. 9, afsnit "*Social indlæringsteori*", vende tilbage til dette fra tema 2)
 - o grundlæggende om metode, korrelation og kausalitet (rep. fra tema 0),
- **Sociale grupper (sider i CS, afsnit i kap. 4.5)**
 - o Def. Grupper (172-), læse selv, def. in/outgr. Tajfel og Turners sociale identitetsteori) (175) (I alt 5 sider, incl CS-sider fra næste punkt (gruppekonflikt))
 - o US i psyk s. 21-24/ kap. 2.1 (ind/ud-gruppe, *Er din klasse bedre?*) (2 sider)
- **Gruppekonflikt**
 - o Robbers Cave (174-)
 - o Gruppemobilisering, dikotomitænkning (175)
 - o US i psyk. Kap. 2.6 (diskrimination, *Er personer med brune øjne...*) (2 sider)
- **Social kognition (sider i CS, afsnit i kap. 4.2):**
 - o Intro (156), skémata, assimilation, akkomodation
 - o attribution (157), normer (157), sociale markører (158-159),
 - o stereotyper (160), fordomme (160-) (i alt 6 sider)
 - o US i psyk s.34-37/ kap. 2.4, *Er blondiner dummere?* (stereotyper og stereotypitruslen, social perception), (3 sider)
 - o Attributionsfejl (GP, 2.udg. side 166-169 (3 sider)
 - o Allports kontaktteori (PV, kapitel 22, afsnittet *Kontaktteorien*) (1,5 side)
 - o Holdning og de tre komponenter (161), kognitiv dissonans (282-285) (2 sider)
 - o Rosenthaleffekten (162) + US i psyk. afsn. s. 38-41/ kap. 2.5 (Pygmælioneff.), confirmation bias (163) (i alt 5 sider)
 - o læse for sjov, ikke pensum, s. 165-169 om kommunikation og kropssprog
- **Konformitet (gruppens magt)**
 - o Asch (CS: 185Solomon Aschs studier af ... -188t.o.m.Normativ konformitet), afsnit i kap.4.8 (3,5 side)

- **Autoritetens magt og lydighed (sider i CS)**
 - o Milgram (226-228, kap. 5.5), lydighed (2 sider)
 - o uddrag fra DR2Tema Hjernevask, klip om Milgrams eksperiment fra ca 1:16:00-1:23:17 (ca. 2 sider)
- **Situationens magt**
 - o Zimbardo (195-200, kap.4.10), Roller (174, afsnit i kap.4.5) (5,5 side) samt Eksperimentets hjemmeside <https://www.prisonexp.org/>
 - o Deindividualisering og moralsk frakobling (222-223, sidste to sider i kap. 5.3) (2 sider)

Runde af med: tilbageblik på "*Køn og kønsforskelle*" og de forskellige perspektiver fra tema 0

Omfang: 12-15 lektioner á 45 minutter (4-5 uger), uge 13,14, 16 (teknikuge), 17, 18, 19

Ca 50 sider